

Duurzaam wonen in Breda

HET PROGRAMMA IN BEELD

Inwoners op 1-1-2025

188.960

Woningen

88.201

Huishoudens

Fietsen gestald in beheerde fietsenstallingen:

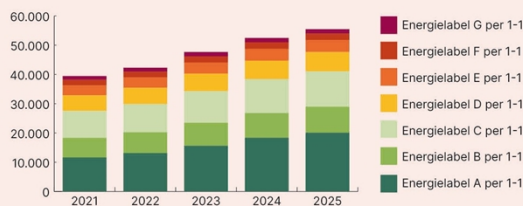
909.463

Waarvan
Fietsenstalling Oude Vest: 272.023
Fietsenstalling Nieuwstraat: 268.901

In totaal: 2 miljoen fietsparkeerders
(inclusief pop-up stallingen bijvoorbeeld bij evenementen)

Energielabels woningen

Aantal auto's

Totaal aantal auto's voor 2024:

154.594

Totaal aantal elektrische auto's voor 2024:

31.756

Publieke oplaadpunten in Breda

2.864

Hectare ecologische groenstructuur

2.746 ha
in 2024

Kengetallen begroting 2026.
Meest recente realisatiecijfers. In de cijfers kunnen afrondingsverschillen voorkomen.
Een definitieoverzicht van de kengetallen is opgenomen in de bijlagen.

ONZE AMBITIE

Breda groeit. Het aantal inwoners neemt toe en de vergrijzing zet door. De druk op de woningmarkt is groot. Daarom zorgen we voor meer woningen, een betere benutting van de bestaande woningen en passende woonvormen voor bijvoorbeeld senioren. Tot 2040 komen er 25.000 woningen bij. We liggen op koers om in deze bestuursperiode 6000 woningen mogelijk te maken. Ook hebben we de locaties voor 750 tijdelijke woningen aangewezen. De eerste daarvan zijn inmiddels opgeleverd.

We bouwen aan een hoogstedelijk centrum, sterke wijken en dorpen en meer betaalbare, zorggeschikte en collectieve en innovatieve woonvormen. We benutten de bestaande woningvoorraad beter en geven ruimte aan nieuwe wooninitiatieven. Daarbij geven we voorrang aan inwoners met een vitaal beroep en andere doelgroepen die dat nodig hebben. Zo blijft Breda een toegankelijke, groene en gastvrije stad voor iedereen.

We willen dat iedereen zich binnen de gemeente Breda veilig en zo soepel mogelijk kan verplaatsen. We stimuleren het autoverkeer om de juiste routes te gebruiken, zodat er meer ruimte ontstaat voor fietsers en voetgangers. Daarnaast streven we naar een goed en hoogwaardig openbaarvervoernetwerk met lokale, regionale en internationale verbindingen. Zo kan iedereen zich verplaatsen met het best passende vervoersmiddel.

Breda wil daarnaast een groene en gezonde stad zijn die goed voorbereid is op veranderingen, zoals klimaatverandering en bevolkingsgroei.

Thema Wonen in Breda

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

We liggen op koers om in deze bestuursperiode 6000 woningen mogelijk te maken. De locaties voor 750 tijdelijke woningen zijn aangewezen. De eerste daarvan zijn al opgeleverd. Onze woonvisie vormt de basis voor deze ontwikkelingen. Onze ambities en doelen sluiten aan op de woonagenda (de uitvoeringsagenda bij de woonvisie).

We blijven bouwen aan meer betaalbare woningen, zorggeschikte woningen en collectieve woonvormen. Daarnaast benutten we de bestaande woningvoorraad beter. Ook doen we ervaring op met voorrang geven aan specifieke groepen, zoals inwoners met een vitaal beroep.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

We voeren samen met onze partners de woonagenda uit. We werken daarbij aan:

- een hoogstedelijk stadscentrum en veerkrachtige dorpen en wijken. Dat doen we onder andere door nieuwe woningen te bouwen. We richten ons vooral op 't Zoet.
- een beter gebruik van de bestaande woningvoorraad, bijvoorbeeld door splitsing en door extra bouwlagen mogelijk te maken waar dit kan
- een actualisatie van het kamerverhuurbeleid en het verder uitvoeren van het actieplan studentenhuisvesting
- een nieuwe urgentieregeling, zodat we specifieke groepen voorrang kunnen geven
- verschillende (lopende) pilots, zoals positief toewijzen in de Hoge Vucht, woningdelen en voorrang voor mensen met een vitaal beroep of inwoners van Breda
- nieuwe manieren waarop woningzoekenden kunnen meedenken bij woningbouwprojecten (de stem van de woningzoekenden)

- We breiden vanaf 2026 het aantal woonwagendplaatsen uit op zeven bestaande locaties, waarvoor een participatieproces met bewoners, woningzoekenden en omwonenden is gestart. Hiervoor zijn extra middelen vrijgemaakt in de begrotingsjaren 2026 en 2027. Na realisatie worden de huurstandplaatsen overgedragen aan Bredase woningcorporaties. In 2026 wijzen we de eerste nieuwe woonwagenlocatie aan. Ook op deze nieuwe locaties worden de huurstandplaatsen overgedragen aan de corporaties. Hiervoor zijn voorbereidingskosten opgenomen in het SIP voor 2026 en realisatiekosten (vanuit het meerjarenperspectief) voor de periode 2026-2032.
- nieuw beleid voor innovatieve en gezamenlijke woonvormen, inclusief collectief particulier opdrachtgeverschap (CPO)
- een aanpak voor betere doorstroming, samen met woningcorporaties en de huurderskoepel
- In 2026 zijn er opnieuw middelen beschikbaar voor de Starterslening Breda. Daarmee kunnen naar verwachting tussen de 228 en 258 koopstarters worden geholpen bij de aankoop van hun eerste woning. Tot en met 2027 worden in totaal circa 303 leningen verstrekt.

INDICATOREN

Deze begroting bevat een set (beleids)indicatoren. Daarmee geven we, naast de begrotingstekst en de financiële overzichten, een beeld van de ontwikkelingen binnen de diverse begrotingsthema's. We actualiseren deze set elk jaar. Er zijn 107 Bredase indicatoren en 34 landelijk verplichte indicatoren. Een deel hiervan (21 van de 34) is ook opgenomen in de Bredase set indicatoren, maar niet allemaal. Voor diverse thema's is een betere Bredase indicator beschikbaar om op te sturen dan de landelijk verplichte (relatieve) indicator. Elke Bredase indicator staat bij het thema waar deze indicator betrekking op heeft.

Dit programma bevat 20 beleidsindicatoren. Voor alle indicatoren in deze begroting hanteren we peildatum 12 september 2025.

Thema-indicatoren

Indicator: Prettig wonen

Omschrijving: Rapportcijfer prettig wonen in de buurt

Bron: Gemeente Breda, Buurtenquête

Meeteenheid: Score tussen 1 en 10

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
	7,7		7,7	

Toelichting: Deze indicator wordt éénmaal per 2 jaar gemeten in de oneven jaren.

Indicator: Zoektijd woningzoekenden

Omschrijving: Zoektijd woningzoekenden alle reactiemodellen in jaren (inschrijfduur en loting)

Bron: Jaarrapportage Klik voor wonen

Meeteenheid: Tijdsduur in jaren

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
2,7	2,8	3		

Toelichting: Dit betreft de gemiddelde zoektijd en gemiddelde inschrijftijd voor een sociale huurwoning in Breda (conform jaarrapportage Klik voor wonen). Dit is niet vooraf invulbaar, enkel achteraf over te rapporteren.

Indicator: Nieuw gebouwde woningen

Omschrijving: Aantal nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV

Meeteenheid: Aantal per 1.000 woningen

Thema-indicatoren

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
8,2	11,2	3,4		

Toelichting: Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente volgt de ontwikkelingen, maar stuurt op andere indicatoren, namelijk harde planvoorraad woningen (indicator nr 2204) en opleveringen woningen (indicator nr 67).

Indicator: Demografische druk

Omschrijving: Groene en grijze druk (percentage jongeren tot 20 jaar en ouderen van 65 jaar of ouder ten opzichte van bevolking van 20 tot 65 jaar)

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV

Meeteenheid: %

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
66,8	66,8	66,3		

Toelichting: Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente volgt de ontwikkelingen, maar bepaalt hierop geen streefwaarde.

Indicator: Woonlasten éénpersoonshuishoudens

Omschrijving: Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishoudens

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV

Meeteenheid: Bedrag

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
745	715	736		

Toelichting: Dit is een landelijke verplichte indicator. De gemeente volgt de ontwikkelingen, maar bepaalt hierop geen streefwaarde.

Indicator: Woonlasten meerpersoonshuishoudens

Omschrijving: Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV

Meeteenheid: Bedrag

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
861	833	861		

Toelichting: Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente volgt de ontwikkelingen, maar bepaalt hierop geen streefwaarde.

Indicator: Gemiddelde WOZ-waarde

Omschrijving: WOZ-waarde woningen in duizend euro

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV

Meeteenheid: Bedrag x 1.000

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
336	381	390		

Toelichting: Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente volgt de ontwikkelingen, maar bepaalt hierop geen streefwaarde.

Indicator: Aantal sociale huurwoningen in de goedkope klasse

Omschrijving: Aantal zelfstandige huurwoningen in de goedkope prijsklasse

Bron: Monitor sociale voorraad

Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
2863	2384	1721		

Toelichting: Zie hieronder; deze indicator moet worden verwijderd.

Indicator: Aantal sociale huurwoningen in de betaalbare klasse

Omschrijving: Aantal zelfstandige huurwoningen in de betaalbare prijsklasse

Thema-indicatoren

Bron: Monitor sociale voorraad

Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
14.921	17.715	17.141		

Toelichting: Met het vaststellen van de nieuwe alliantieafspraken 2024-2028 is deze indicator in zijn huidige vorm niet meer actueel. Daarom kan ook geen streefwaarde voor 2026 worden bepaald.

Bij de nadere uitwerking van de alliantieafspraken volgt een herijking van de indicatoren over de sociale huurwoningen.

Indicator: Aantal sociale huurwoningen in de bereikbare klasse

Omschrijving: Aantal zelfstandige huurwoningen in de bereikbare prijsklasse

Bron: Monitor sociale voorraad

Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
4218	3006	4344		

Toelichting: Met het vaststellen van de nieuwe alliantieafspraken 2024-2028 is deze indicator in zijn huidige vorm niet meer actueel. Daarom kan ook geen streefwaarde voor 2026 worden bepaald.

Bij de nadere uitwerking van de alliantieafspraken volgt ook een herijking van de indicatoren over de sociale huurwoningen.

Indicator: Omgevingsvisie

Omschrijving: De indicator in de begroting loopt gelijk op met indicatoren in de Omgevingsvisie zelf

Bron: nader te bepalen

Meeteenheid: Nader te bepalen

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026

Toelichting: De eerste evaluatie van de omgevingsvisie bevestigt dat er geen overkoepelende indicator voor de doelstellingen in de omgevingsvisie is te bepalen. Daarom zal bij de eerstvolgende herijking van de indicatoren (in aanloop naar de begroting 2027) worden voorgesteld om de huidige indicator 2205 te laten vervallen uit de Bredase indicatoren set. De monitoring op de diverse onderliggende indicatoren van de omgevingsvisie blijft onverkort van kracht.

Thema Verdeling beschikbare ruimte

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Sinds 1 januari 2024 werken we volgens de Omgevingswet. Het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) van de Rijksoverheid werkt nog niet goed. Daarom stelde de minister in 2024 een tijdelijke maatregel beschikbaar: TAM-IMRO. Deze maatregel geldt tot uiterlijk 31 december 2025. We gebruiken TAM-IMRO om af te wijken van het omgevingsplan bij ruimtelijke initiatieven in de stad. Zolang het DSO niet goed werkt, blijven we deze maatregel bij ruimtelijke ontwikkelingen inzetten. Zo blijft onze dienstverlening op peil en maken we ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk. Tegelijk bouwen we het omgevingsplan op volgens de standaard van de Omgevingswet. Hiermee kunnen we buiten het DSO aan de slag. We bereiden ons ook voor op de periode na TAM-IMRO. Daarom richten we ons op het werken met de standaard STOP-TPOD. Zo kunnen we ook in 2026 ruimtelijke ontwikkelingen blijven ondersteunen.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

In 2026 gaan we verder met het gebiedsgericht opbouwen van het omgevingsplan. Dit is een meerjarig traject. Participatie is een belangrijk onderdeel van de Omgevingswet. Hoe we dat vormgeven, staat in de Participatieleidraad.

We willen onze dienstverlening op het gebied van planologisch beleid op een hoog niveau houden. Daarom gebruiken we toepasbare regels. Die vertalen de juridische regels uit het omgevingsplan naar een systeem dat begrijpelijk is voor gebruikers. We hebben een regelanalist aangesteld die deze vertaalslag gaat maken.

INDICATOREN

Voor dit thema zijn geen indicatoren van toepassing.

Thema Grote woonprojecten in de stad

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

We willen in deze bestuursperiode (1 juni 2022 tot 1 juni 2026) de bouw van 6000 woningen mogelijk maken. Het gaat daarbij om:

- 1800 sociale huurwoningen
- 2400 middeldure woningen (huur of sociale koop)
- 1800 woningen in de vrije sector

Dit doen we met een vastgesteld bestemmings- of omgevingsplan of met een afwijkingsvergunning. Daarnaast realiseren we in dezelfde periode 750 tijdelijke woningen.

We werken aan de bouw van meer, vooral betaalbare woningen. Dat doen we met de acties uit de Bredase woon- en bouwagenda. Samen met partners werken we aan bijna 100 projecten met elk meer dan 20 woningen. Zo bereiden we Breda samen voor op de toekomst.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

We liggen op koers om de bouw van 6000 woningen mogelijk te maken in deze bestuursperiode. De resterende opgave van 1200 woningen is haalbaar, mits we een extra stap zetten. Hiervoor zijn 16 projecten aangewezen. Deze projecten hebben weinig ruimte voor vertraging. We werken daarom met een strakke planning aan de besluitvorming.

De locaties voor 750 tijdelijke woningen zijn aangewezen en de eerste woningen zijn al opgeleverd. Zodra een locatie haalbaar blijkt, volgt het proces van de omgevingsvergunning. Na de verlening daarvan plaatsen woningcorporaties de woningen.

Samen met marktpartijen en woningcorporaties werken we aan bijna 100 projecten met elk meer dan 20 woningen. Dit doen we onder meer via gezamenlijke projecten, aan de Bredase Bouwtafel en met prestatieafspraken.

We zetten daarvoor middelen in uit het Bestedingsplan Wonen en Gebiedsontwikkeling 2023-2026. Deze gebruiken we onder andere voor:

- de gebiedsprogramma's 't Zoet, Bavel, Centrum-Oost en Gasthuisvelden via het Stedelijk Investeringsprogramma (SIP)
- tijdelijke woningen
- locatiegebonden impulsen voor sociale huurwoningen

In het SIP maken we keuzes voor de ontwikkeling van de 4 grote gemeentelijke gebiedsontwikkelingen. We geven prioriteit aan investeringen in 't Zoet. Voor de andere 3 gebieden (Bavel, Centrum-Oost en Gasthuisvelden) investeren we gefaseerd en in kleine stappen. Zo beperken we de risico's.

Het Rijk biedt verschillende financiële regelingen voor woningbouw. Die hebben we in beeld en we vragen een bijdrage aan als dat mogelijk en nodig is. Denk aan de toegekende bijdrage voor woningbouw en leefbaarheid, waarmee we investeren in woningen en voorzieningen. Een andere regeling is de Realisatiestimulans. Die geeft gemeenten een vast bedrag per betaalbare woning waarvan de bouw start in de periode 2025-2029. We werken uit hoe we deze middelen in Breda gaan inzetten.

INDICATOREN

Thema-indicatoren

Indicator: Opleveringen woningen

Omschrijving: Gerealiseerde woningbouw (bruto toevoeging)

Bron: Gemeente Breda, afdeling Ruimte

Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
971	1167	513	1000	1250

Toelichting: We streven naar de bouw van gemiddeld minstens 1250 woningen in 2024-2030, overeenkomstig de woondeal SRBT. Hier werken we aan samen met onze partners aan de hand van de Bredase Woon- en Bouwagenda 2023-2026.

Indicator: Harde planvoorraad woningen

Omschrijving: Het aantal woningen in harde planvoorraad

Bron: Gemeente Breda, afdeling Ruimte

Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
3395	4335	6481	5500	5000

Toelichting: Dit is het totaal aantal woningen in de harde plannen op 31 december van het jaar. Dit staat dus los van het doel in het bestuursakkoord om in vier jaar tijd 6000 woningen naar harde plannen te brengen. Het doel is de bouw van gemiddeld minstens 1.250 woningen. Om dat te halen, moeten er genoeg woningen in harde plannen zijn. De streefwaarde is berekend op basis van hoeveel woningen we in 3 jaar gebouwd willen hebben. We tellen extra plannen mee (30% meer) om projecten die worden uitgesteld op te kunnen vangen.

Thema Bereikbaar Breda

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Mobiliteit

De gemeente Breda streeft naar een goede balans tussen bereikbaarheid, leefbaarheid en duurzaamheid. Breda groeit, net als het autobezit en het fietsgebruik. Auto's en fietsen worden steeds groter. Daarmee neemt de druk op de openbare ruimte toe. In de binnenstad is simpelweg steeds minder parkeerplek voor de groeiende hoeveelheid auto's en fietsen. Daarom zetten we in op een bereikbare stad voor alle vervoerswijzen, waarbij de auto welkom blijft, maar er tegelijkertijd meer ruimte komt voor fietsen, voetgangers en groen.

We willen dat iedereen binnen de gemeente Breda zich veilig en zo soepel mogelijk kan verplaatsen, met het meest passende vervoersmiddel voor de reis. Dat is belangrijk voor de leefbaarheid van onze inwoners, het ondernemersklimaat en de aantrekkelijkheid voor bezoekers. We kijken hierbij niet alleen naar het mobiliteitsnetwerk van onze stad en de dorpen. Mobiliteit stopt namelijk niet bij de gemeentegrens. Daarom werken we samen met de stedelijke regio, de provincie en het Rijk om het mobiliteitsnetwerk verder te verbeteren. Hiervoor maken we regionale afspraken binnen de Stedelijke Regio Breda-Tilburg en met de Baronie-gemeenten.

We willen dat autoverkeer de juiste routes gebruikt. Zo ontstaat er meer ruimte voor fietsers en voetgangers. De fiets is een goed alternatief voor korte ritten in en rond de stad. Een goed en hoogwaardig openbaarvervoernetwerk met lokale, regionale en internationale verbindingen maakt het netwerk compleet. Inwoners moeten vrij kunnen kiezen hoe ze van a naar b reizen. Met campagnes maken we mensen bewust van hun keuze. Ook wijzen we op de gevolgen van hun bestelgedrag voor het goederenvervoer. Daarnaast zoeken we oplossingen voor mobiliteit bij grote stedelijke ontwikkelingen.

Parkeren

Breda groeit, net als het autobezit en het fietsgebruik. Auto's en fietsen worden steeds groter. Daarmee neemt de druk op de openbare ruimte toe. In de binnenstad is simpelweg steeds minder parkeerplek voor de groeiende hoeveelheid auto's en fietsen. Deze groei van de stad zorgt voor een grotere vraag naar parkeerplaatsen en stallingen. Bij herontwikkeling en nieuwbouw bepalen de parkeernormen hoeveel capaciteit de ontwikkelaar moet bijbouwen. De gemeente kijkt bij het geven van een parkeerrecht naar waar iemand woont of werkt en hoeveel parkeerplekken daar zijn. Zo werken we aan een toekomstbestendige, bereikbare en leefbare stad.

Verbetering verkeersveiligheid en bereikbaarheid

- Voor de bereikbaarheid van de stad is een goede doorstroming van de Noordelijke Rondweg van belang. Daarom werken we voor de visie Noordelijke Rondweg de vervolgrichting en vervolgstappen uit. Dit doen we op basis van de uitkomsten van het haalbaarheidsonderzoek dat in 2025 is uitgevoerd.
- In 2025 zijn we gestart met een pilot in Prinsenbeek. Die moet zorgen voor een betere doorstroming en leefbaarheid. In 2026 ronden we deze pilot af en evalueren we de effectiviteit van de maatregelen. De uitkomsten van deze evaluatie gebruiken we als input voor de verschillende opgaven voor het dorp, zoals onder andere de gebiedsontwikkeling Beeks Buiten.
- We verbeteren de verkeersveiligheid rondom scholen en sportverenigingen en in de wijken en dorpen. Dat doen we met infrastructurele maatregelen en gedragscampagnes.
- We werken aan de mobiliteitsinpassingen- en maatregelen die nodig zijn voor de gebiedsontwikkelingen 't Zoet, Centrum-Oost, Gasthuisvelden en Bavel.
- Met gedragscampagnes en andere communicatievormen maken we inwoners bewuster van hun keuze voor een vervoersmiddel dat past bij hun reis.
- Samen met onze regiopartners overleggen we met het Rijk en de provincie Noord-Brabant over snelwegdossiers als de A58 Galder-Sint Annabosch, de A58 Tilburg-Breda, het no-regretpakket A58 en het compleet maken van knooppunt Zonzeel voor een betere doorstroming van het (regionale) verkeer. Dit doen we onder andere via de Multimodale Agenda (MMA) Zuid-Nederland en de Stedelijke Regio Breda-Tilburg (SRBT).

Openbaar vervoer

- In juli 2025 is het nieuwe buslijnnennet gestart. Hiervoor passen we de laatste bushaltes aan en verwijderen we de haltes die niet langer in gebruik zijn.
- Op de (internationale) spoordossiers blijven we in samenwerking met andere (overheids)partijen lobbyen, waarbij documenten als het Toekomstbeeld OV 2040 en 'OV in 2040: de zuidelijke hink-stap-sprong' het uitgangspunt zijn.
- We werken samen met andere (overheids)partijen voor de snelle busverbinding tussen Breda, Gorinchem en Utrecht.
- Voor het straattaxivervoer ronden we de invoering van de herziene taxiverordening af.

Uitvoeringsprogramma Mobiliteit

In 2026 actualiseren we de mobiliteitsvisie en stellen we een nieuw meerjarenuitvoeringsprogramma Mobiliteit op, in lijn met de nieuwe bestuursperiode. Vanuit het lopende meerjarenuitvoeringsprogramma Mobiliteit 2023-2026 werken we in 2026 aan de volgende projecten:

Project	Omschrijving	Fase in 2026
Westerhagelaan / Elleboog	Herinrichting van kruispunt naar rotonde	Ontwerpfase
Haagweg 50/30 km	Herinrichting naar een fietsstraat tussen de kruispunten met Esserstraat en Heuvelstraat	Realisatie
Tuinziglaan 50/30 km	Herinrichting naar een bij het vigerend snelheidsregime passend wegprofiel	Realisatie
Loevesteinstraat (Linksaffer)	Realiseren van een extra opstelstrook om vanaf de Zuidelijke Rondweg linksaf naar Bavel te kunnen	Initiatieffase
Fietsbrug over de Singel	Realiseren van een langzaam verkeer brug over de Singel ter hoogte van de watertoren, inclusief realisatie van oversteek over de Wilhelminasingel	Ontwerpfase
Roosberg ontsluiting	Verbeteren van de ontsluiting en uitbreiden van parkeervoorziening van Sportpark Roosberg	Realisatie
Beverweg	Herinrichting van de Beverweg, inclusief vrijliggende tweerichtingenfietspaden aan beide kanten van de weg	Ontwerpfase
Markendaalseweg	Herinrichting van de Markendaalseweg tussen kruispunt met Fellenoordstraat/Van Coothplein en Karnemelkstraat/Waterstraat	Ontwerpfase
Fietsroute Haagse Beemden (Lunetstraat)	Herinrichting van de parallelweg Lunetstraat naar een fietsstraat tussen de Slingerweg en Kazematstraat	Realisatie
BRT-BGU Breda – Gorinchem - Utrecht	Uitwerken van de plannen voor de snelle busverbinding tussen Breda – Gorinchem – Utrecht	Planfase
Nieuwe OV-concessie	Aanleg van nieuwe bushaltes en verwijderen van opgeheven haltes ter facilitering van de nieuwe OV concessie 2025-2035	Realisatie
Moleneind Prinsenbeek	Bijdrage voor verkeersmaatregelen bij groot onderhoudsopgave in het kader van werk met werk maken	Realisatie
Topaasstraat	Bijdrage voor verkeersmaatregelen bij groot onderhoudsopgave in het kader van werk met werk maken	Realisatie
Stationslaan	Bijdrage voor verkeersmaatregelen bij groot onderhoudsopgave in het kader van werk met werk maken	Realisatie
Generaal Maczekstraat	Bijdrage voor verkeersmaatregelen bij groot onderhoudsopgave in het kader van werk met werk maken	Realisatie
Wolfslaardreef	Bijdrage voor verkeersmaatregelen bij groot onderhoudsopgave in het kader van werk met werk maken	Realisatie

Duurzame mobiliteit

De verduurzaming van de Bredase mobiliteit is een belangrijk onderdeel van de mobiliteitsvisie. De uitvoerende werkzaamheden hiervoor zijn onderdeel van het klimaatplan, onder het thema Schone mobiliteit. De werkzaamheden die we hiervoor in 2026 uitvoeren, zijn terug te vinden in de klimaatbegroting 2026.

Parkeren

- De parkeertarieven blijven in 2026 gelijk.
- We ronden een haalbaarheidsstudie af naar de toekomst van parkeergarage Oranje Zuid als bewonersgarage en grote fietsenstalling.
- We ronden het reguleren van de schil rondom het centrum af. Daarbij houden we rekening met de criteria op het gebied van parkeerdruk, veiligheid en stedelijke ontwikkeling.
- We onderzoeken de mogelijkheden om de hoeveelheid parkeerplaatsen en stallingsruimte uit te breiden.

- We starten met mobiel parkeren in de parkeergarages.
- De routing in en vanuit de gemeentelijke garages wordt verbeterd.
- Het wordt mogelijk om vooraf online een parkeerplek te reserveren in enkele gemeentelijke parkeergarages.
- De upgrade van de Baronesgarage is in 2026 klaar.
- We willen in 2026 de gehandicaptenparkeerkaart digitaliseren, in samenwerking met de SHPV.
- We leveren een parkeerstrategie op.
- We doen ervaring op met 24/7 stallingen zonder continu beheer voor verschillende doelgroepen.
- We vervangen de loge van de fietsenstalling aan de Kraanstraat.

INDICATOREN

Thema-indicatoren

Indicator: Tevredenheid over bereikbaarheid binnenstad

Omschrijving: Tevredenheid over bereikbaarheid binnenstad door Bredanaars

Bron: Gemeente Breda, stadsenquête

Meeteenheid: %

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
72	73	75	70	70

Toelichting: Minimaal 70% van de Bredanaars is tevreden over de bereikbaarheid van de binnenstad.

Indicator: Tevredenheid over verkeersveiligheid

Omschrijving: Rapportcijfer door Bredanaars van verkeersveiligheid eigen buurt

Bron: Gemeente Breda, Buurtenquête

Meeteenheid: Score tussen 1 en 10

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
	6			

Toelichting: Het streven is een zo hoog mogelijk rapportcijfer, omdat de gemeente op verkeersveiligheidsgebied altijd streeft naar beter.

Het onderzoek van de Buurtenquête vindt alleen in de oneven jaren plaats.

Indicator: Duurzaam vervoer

Omschrijving: Aandeel duurzame verplaatsingen te voet, met de fiets en het OV (Modal split)

Bron: ODIN / CBS

Meeteenheid: %

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
46,8	45,8			

Toelichting: We streven naar een groei van het aandeel duurzame verplaatsingen. Op dit moment (medio september 2025) is nog geen realisatiecijfer 2024 bekend.

Thema Breda is een duurzame en bestendige stad

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Breda wil een groene en gezonde stad zijn die goed voorbereid is op veranderingen, zoals klimaatverandering en bevolkingsgroei. Ook Breda ondervindt nog steeds problemen door landelijke knelpunten, zoals stikstof en schaarste op het elektriciteitsnet. Deze belemmeren de groei van de stad. Samen met het Rijk en de provincie werken we aan oplossingen.

Door de groei van de stad komen milieuthema's als biodiversiteit, geluid, geur en luchtkwaliteit onder druk te staan. Dit vraagt om lokale afwegingen en die maakt de gemeente steeds vaker zelf, zoals de Omgevingswet voorschrijft. We blijven daarbij streven naar een goede balans tussen mens, milieu en welvaart, zoals we hebben vastgelegd in onze duurzaamheidsvisie. Daarom werkt de gemeente aan de volgende doelen:

- We behouden en verbeteren de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. We zetten ons in voor de thema's bodem, lucht, geluid, biodiversiteit, geur en externe veiligheid. We sluiten aan op nationale en Europese regels.
- We versterken de natuur en de biodiversiteit, met speciale aandacht voor het Natuurnetwerk, ecologische verbindingzones, landschap en dierenwelzijn.
- We behouden uitnodigende en toegankelijke recreatievoorzieningen bij recreatieplassen, waarbij de recreatiedruk in balans blijft met de natuurwaarden.
- We verminderen de uitstoot van broeikasgassen om in 2044 klimaatneutraal te kunnen zijn. Eind 2026 willen we 45% minder broeikasgassen uitstoten dan in 1990. Dan zijn we goed op weg naar het tussendoel van 55% in 2030.
- We behouden en versterken de kennis over natuur en milieu bij onze inwoners.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

Omgevingsprogramma gezonde fysieke leefomgeving

We zorgen voor een veilige en gezonde leefomgeving. Daarbij letten we op de bescherming, het gebruik en het herstel van die omgeving. We harmoniseren en actualiseren het beleid op de diverse milieuthema's in de periode 2024-2031. Daarna vervallen namelijk de oude landelijke kaders en moet het nieuwe omgevingsplan gereed zijn. We gebruiken de aandachtspunten uit de evaluaties die we in 2024 en 2025 hebben uitgevoerd voor het duurzaamheidsbeleid en de Omgevingsvisie 2040. De ambities uit deze visies blijven gelden. Als dat nodig is, maken we ze concreter. We verbeteren de onderlinge samenhang en de verbinding met actuele wet- en regelgeving. In 2026 werken we aan de volgende onderdelen:

Thema	Vorbereiding	Opstellen	Vaststellen en implementatie
Lucht	Analyse impact nieuwe EU grenswaarden	Uitvoeringsplan schone luchtakkoord	Beleid gevoelige groepen
Geur		Milieubelastende activiteiten mkb	Beleid agrarisch en industrieel

Geluid	Basis geluidsemissie Geluidskaart	Beleid in relatie tot onder meer; wegverkeer, woningbouw, agrarisch	Geluidsproductieplafonds van gezoneerd industrieterrein Krogten
Biodiversiteit		Actualiseren Groenkompas	Natuurherstelplan

Voor het thema Bodem is het lokale beleid al afgestemd op de Omgevingswet. We geven invulling aan de landelijke bestuursafspraken Bodem 2023-2030. Verder onderzoeken we of we slimmer kunnen omgaan met het beheersen van risico's op verontreiniging.

In 2025 is het programma Externe veiligheid opgesteld. In 2026 werken we dat verder uit. We blijven lobbyen om het spoorvervoer van gevaarlijke stoffen door de stad te verminderen.

Biodiversiteit projecten

We werken verder aan het actualiseren en uitvoeren van het biodiversiteitsbeleid. Daarnaast voeren we de actiepunten uit de nota Dieren in Breda uit. Verder werken we aan concrete projecten voor natuur en biodiversiteit:

- We starten met de herinrichting van de Landgoederenzone Haagse Beemden.
- We werken verder aan het ontwerp voor de ecologische verbindingszone (EVZ) bij de Mark, de Aa of Weerijds en de singels.
- We kopen actief gronden aan en richten ze in voor het Natuurnetwerk, zoals EVZ's en nieuwe bossen.
- We blijven de biodiversiteit in het agrarisch gebied stimuleren door financieel bij te dragen aan de provinciale subsidieregelingen ErvenPlus en Stila.
- In het Seeligpark leggen we een EVZ aan langs de singel en werken we aan een voorbeeldgebouw voor natuurinclusief bouwen: het Natuurlab.
- Deze maatregelen hebben tevens een positief effect op de reductie van broeikasgassen en zijn daarom ook opgenomen in de klimaatbegroting.

Met een Bredase aanpak verminderen we de stikstofdepositie, voor zover we daar invloed op hebben. In 2026 gaat het herstel van de natuur in het Ulvenhoutse Bos een nieuwe fase in. De gemeente voert samen met het programmabureau en andere partners het programmaplan Gebiedsgerichte aanpak Ulvenhoutse Bos uit. Dit plan is in de 2e helft van 2025 vastgesteld. De gemeentelijke projecten die deel uitmaken van het programmaplan, zijn als investeringen opgenomen in deze begroting.

Recreatievoorzieningen

Het wordt steeds drukker bij de Galderse Meren. Dat maakt een doorontwikkeling van deze recreatieplas nodig. Hiervoor hebben we al een gebiedsprofiel vastgesteld. Dit is verder uitgewerkt in een concept-gebiedsvisie. We bespreken die met de direct omwonenden en andere belanghebbenden.

Ondertussen zijn er bij de Galderse Meren nieuwe toiletvoorzieningen geopend. Volgend zwemseizoen opent de tijdelijke horecavoorziening haar deuren.

Voor alle recreatieplassen maken we afspraken met marktpartijen over de parkeerontwikkeling bij drukke dagen, een goed gebruik van de ligweides en het toezicht. Toch komen er signalen uit de buurt dat dit onvoldoende is. We gaan dit verder in kaart brengen.

De druk op de Galderse Meren en de Asterdplas kan wat afnemen als mensen ook op andere plekken verkoeling kunnen zoeken op warme dagen. We meten daarom continu de kwaliteit van het andere oppervlaktewater in Breda. Hiervoor zoeken we ook de samenwerking op met enkele Vlaamse en Brabantse steden en met waterschap Brabantse Delta. Op onze website is actuele informatie te vinden over de zwemwaterkwaliteit van de Mark en de singels.

Natuur- en duurzaamheidseducatie

Boerderij Wolfslaar verzorgt natuur- en duurzaamheidseducatie voor al onze inwoners. Dit bieden we aan op alle basis- en middelbare scholen van Breda, bij boerderij Wolfslaar zelf, bij Parkhoeve Noord en bij kinderboerderij De Sik. In 2026 hebben we voor natuur- en duurzaamheidseducatie de volgende speerpunten:

- Natuur- en duurzaamheidseducatie is belangrijk bij de grote transitie van nu. Daarom geven we het een plek in alle relevante visiedocumenten en in de praktijk.
- We geven samen met de betreffende stichtingsbesturen en partners uit de wijk gefaseerd uitvoering aan het plan Parkboerderijen.
- We houden onze activiteiten en educatiematerialen actueel en breiden uit op thema's als dierenwelzijn, circulariteit en klimaat.
- Het educatieaanbod voor het basis- en voortgezet onderwijs ontsluiten we via de educatiewijzer.
- We begeleiden het Ecoschoolprogramma binnen het voortgezet onderwijs.

INDICATOREN

Thema-indicatoren

Indicator: Reductie broeikasgassen

Omschrijving: Netto reductie broeikasgassen vanuit de gemeente ten opzichte van 1990

Bron: Regionale Klimaatmonitor, aangevuld met prognoses vanuit CE Delft op basis van CEGEM model

Meeteenheid: %

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
35	36	40		45

Toelichting: In 2044 wil Breda klimaatneutraal zijn en in 2030 willen we 55% minder broeikasgassen uitstoten dan in 1990.

Voor 2026 streven we naar een netto reductie ten opzichte van 1990 van 475 Kton CO₂. Dat komt neer op een afname van 45% ten opzichte van 1990.

De eerder bepaalde streefwaarde voor 2025 - op basis van inzichten destijds (535 Kton) - is nog weergegeven als een absolute waarde.

Indicator: Fijnstof

Omschrijving: Aantal dagen per jaar dat concentratie PM10 meer is dan 50 µg/m³

Bron: Luchtmeetnet.nl

Meeteenheid: Aantal dagen

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
-----------------	-----------------	-----------------	-------------------	-------------------

Thema-indicatoren

	3,5			
--	-----	--	--	--

Toelichting: De ambitie is om het aantal dagen met overschrijding zover mogelijk terug te brengen. De streefwaarde is maximaal het gemiddelde niveau van de afgelopen drie jaar. De realisatie 2024 is op dit moment (medio september 2025) nog niet beschikbaar.

Indicator: Hernieuwbare elektriciteit

Omschrijving: Aandeel hernieuwbare elektriciteit van totale energie

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV

Meeteenheid: % van totale energie

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
21,2				

Toelichting: Dit is een landelijk verplichte indicator, waar de gemeente niet rechtstreeks op stuurt. Er wordt geen streefwaarde bepaald.

Indicator: Aantal isolatieingrepen

Omschrijving: Aantal isolatieingrepen in woningen op basis van gemeentelijk regelingen

Bron: Subsidiebureau Breda en RVO

Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
				4500

Toelichting: We streven naar 4.500 isolatieingrepen per jaar. Vanaf 2025 houden we de realisatiecijfers bij aan de hand van de door ons verstrekte subsidies isolatieactie en VHF en de door RVO verstrekte subsidies ISDE. Indien bij ons bekend, tellen we daar andere maatregelen bij op.

WAT MAG HET PROGRAMMA KOSTEN?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Jaarrekening 2024	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten						
Wonen in Breda	3.218	3.921	4.225	2.424	2.407	2.399
Verdeling beschikbare ruimte	9.143	10.105	6.222	5.217	5.165	5.341
Grote woonprojecten in de stad	19.154	8.027	9.012	6.746	11.710	11.862
Bereikbaar Breda	18.711	18.224	18.714	18.805	18.957	19.593
Breda is een duurzame en bestendige stad	19.689	33.777	30.686	18.681	12.744	12.532
Reserve Bodemfonds	191	191	191	191	191	191
Reserve Klimaatfonds	314	326	326	326	326	326
Reserve bovenwijkse voorzieningen	694	475	0	0	0	0
Reserve FIBI	0	775	0	0	0	0

Exploitatie	Jaarrekening 2024	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Algemene reserve programma 3	279	341	369	368	368	137
Investeringsreserve programma 3	2.830	3.884	104	98	92	92
Totaal Lasten	74.223	80.046	69.848	52.854	51.959	52.472
Baten						
Wonen in Breda	1.247	30	31	31	31	31
Verdeling beschikbare ruimte	6.124	3.946	2.432	2.432	2.432	2.432
Grote woonprojecten in de stad	13.140	5.550	7.207	4.301	9.507	9.659
Bereikbaar Breda	18.606	21.598	23.125	23.125	23.125	23.125
Breda is een duurzame en bestendige stad	10.552	21.372	22.856	12.118	6.394	6.009
Reserve Bodemfonds	193	753	833	333	333	333
Reserve Klimaatfonds	344	44	44	44	44	44
Reserve Versnellingsopgave Wonen	553	1.958	2.132	0	0	0
Reserve bovenwijkse voorzieningen	32	3.188	475	0	0	0
Reserve Toekomst bestendig wonen	0	100	100	100	100	100
Reserve FIBI	0	0	486	0	0	0
Algemene reserve programma 3	6.726	3.584	2.100	990	792	627
Exploitatiereserve programma 3	335	1.901	35	35	25	20
Investeringsreserve programma 3	35	190	335	391	391	391
Totaal Baten	57.886	64.215	62.192	43.900	43.173	42.770
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	16.337	15.832	7.656	8.954	8.786	9.702

FINANCIËLE TOELICHTING OP DIT PROGRAMMA

Wonen in Breda

Vergeleken met 2025, is in 2026 € 0,3 miljoen meer begroot om uit te geven vanuit de reserve Versnellingsopgave wonen.

Verdeling van de beschikbare ruimte

Ruimtelijke ordening

In 2025 hebben we € 1 miljoen ontvangen voor de implementatie van de Omgevingswet. Zoals in de kadernota 2025 is beschreven, dalen in de jaren 2026-2028 de lasten met € 0,1 miljoen doordat het digitaliseren van individuele plannen niet meer nodig is en de digitaliseringsslag volledig wordt geïntegreerd in het omgevingsplan voor Breda.

Stedelijke planning en programmering

In 2026 is de bijdrage aan de reserve Bovenwijkse Voorziening lager begroot, omdat deze reserve naar het einde van haar looptijd gaat. De reserve Fysieke Leefomgeving komt hiervoor in de plaats.

Grote woonprojecten in de stad

Grondexploitatie voor woningbouw

De kosten en opbrengsten van de grondexploitaties zijn beide gestegen. Dit is veroorzaakt door de actualisering van de grondexploitaties over de jaarschijven.

Bereikbaar Breda

Mobiliteit

In 2026 is sprake van loonprijscompensatie en hogere kapitaallasten voor € 0,2 miljoen.

Parkeren

In 2026 zijn de verwachte inkomsten € 1,5 miljoen hoger.

De kapitaallasten vallen naar verwachting in 2026 € 0,2 miljoen hoger uit en de loonprijscompensatie is € 0,1 miljoen.

Breda is een duurzame en bestendige stad

Milieu

Het verschil in de verwachte uitgaven vergeleken met 2025 wordt verklaard doordat in 2026 voor € 0,5 miljoen minder aanspraak wordt gedaan op de reserve bodemfonds dan in 2025, het aantal en de omvang van verwachte saneringen varieert per jaar.

De (specifieke) rijksuitkeringen Energiearmoede, Uitvoeringsgelden klimaat en energie (CDOKE), Soortenmanagementplan (SMP), RES gelden, bodem (lood en PFAS) en Volkshuisvestingsfonds (VHF) leiden samen tot lagere begrote uitgaven in 2026 van ruim € 1,3 miljoen. Overige verschillen aan de uitgavenkant zijn € 0,2 miljoen.

De baten hebben nagenoeg allemaal te maken met de (specifieke) rijksuitkeringen die kostenneutraal zijn verwerkt in de begroting, voor een bedrag van € 1,5 miljoen.

Biodiversiteit

In 2026 is geen budget meer benodigd voor de 150KV Tennet hoogspanningsverbinding. Dit is naar verwachting in 2025 afgerond, voor € 1,5 miljoen. De kapitaallasten stijgen met € 0,4 miljoen door geplande investeringen in faunapassages, verbindingzones en natuurinrichting.

INVESTERINGEN

Bedragen x € 1.000

Fasering	Investerings in dit programma	Planning uitgaven 2026 (bruto)	Planning uitgaven 2027 (bruto)	Planning uitgaven 2028 (bruto)	Planning uitgaven 2029 (bruto)	Planning uitgaven 2030-2034 (bruto)	Planning uitgaven 2035-2039 (bruto)	Planning uitgaven 2040-2044 (bruto)
	Overige Stedelijke ontw.			100	400			
	Graaf Hendrik III plein	450						
	Wonen	6.000						
	Mobiliteit instandhouding bestaand netwerk			3.407	9.094	35.110	42.620	22.500
	Parkeren	1.876						
	Van Gogh Nationaal Park		100	100	1.600			
	Natuurinvestering evenementen					248	113	113

Bedragen x € 1.000

	Biodiversiteit - Ecologische Groenstructuur - Faunapassages				1.268	6.340	6.340	2.236
	Biodiversiteit - Ecologische Groenstructuur - Natuurnetwerk: inrichting				1.396	5.922	3.920	1.568
	Biodiversiteit - Ecologische Groenstructuur - Verbindingszones: inrichting				127	635	457	83
	Biodiversiteit - Landschapselementen				80	400	400	400
Ambitie		8.326	100	3.607	13.965	48.655	53.850	26.900
	Overige Stedelijke ontw.			200	200			
	Verenigingsloods Ulvenhout	200						
	Wonen	150						
	Van Gogh Nationaal Park	100						
	Biodiversiteit - Ecologische Groenstructuur - Verbindingszones: inrichting EVZ singels	2.055	5.940	1.500		2.590		
Plan		2.505	5.940	1.700	200	2.590		
	Wonen	1.245	145	146				
	Mobiliteit instandhouding bestaand netwerk	550	2.435					
	Noordelijke rondweg			387	2.279	39.418	130.320	
	Infrafonds	794	872	469				
	Verkeersveiligheid	649	893	325				
	Biodiversiteit - Ecologische Groenstructuur - Faunapassages	1.268	1.268	1.268				
	Biodiversiteit - Ecologische Groenstructuur - Natuurnetwerk: inrichting	1.396	1.396	1.396				
	Biodiversiteit - Ecologische Groenstructuur - Verbindingszones: inrichting	127	127	127				
	Biodiversiteit - Landschapselementen	105	80	80				
Project		6.134	7.216	4.198	2.279	39.418	130.320	
	Wonen	520						
	Mobiliteit instandhouding bestaand netwerk	2.265						
	Noordelijke rondweg	200	200	1.792				
	Infrafonds	641						
	Verkeersveiligheid	221						
	Van Gogh Nationaal Park	238	121	48	48			
	Biodiversiteit	2.518	712					
Uitvoering		6.603	1.033	1.840	48			
Totaal		23.568	14.289	11.345	16.492	90.663	184.170	26.900
Programma Aankoop gronden in dit programma		Planning uitgaven	Planning uitgaven	Planning uitgaven	Planning uitgaven	Planning uitgaven	Planning uitgaven	Planning uitgaven

Bedragen x € 1.000

	2026 (bruto)	2027 (bruto)	2028 (bruto)	2029 (bruto)	2030-2034 (bruto)	2035-2039 (bruto)	2040-2044 (bruto)
Project	4.296	4.296	4.296	4.296	13.068	10.835	2.167
Gronden biodiversiteit	4.296	4.296	4.296	4.296	13.068	10.835	2.167
Totaal	4.296	4.296	4.296	4.296	13.068	10.835	2.167

Mobiliteit instandhouding bestaand netwerk

Deze kredieten zijn bestemd voor de aanleg van infrastructuur in de stad, waaronder de instandhouding van het bestaande netwerken, de schaa sprong OV en fiets.

Meerjarenperspectief infrafonds

Om Breda bereikbaar te houden, investeren we in onze wegen om de doorstroming te bevorderen. Bijvoorbeeld door het toevoegen van extra rijbanen.

Verkeersveiligheid

We investeren in de straten en wijken rondom scholen en sportclubs om de verkeersveiligheid daar te verbeteren.

Noordelijke Rondweg

Deze kredieten zijn bestemd voor de voorbereidingskosten om de Visie Noordelijke Rondweg uit te werken tot een concreet uitvoerbaar plan.

Parkeren

In 2026 investeren we in de uitbreiding van vergunningsgebieden en in de parkeergarage Barones.

Van Gogh Nationaal Park

We geven met meerdere projecten, ontwikkelingen en externe initiatieven invulling aan het Van Gogh Nationaal Park. Het gaat dan bijvoorbeeld om de natuurontwikkeling in het Markdal en langs de singels, de recreatieve reis langs de Weerij (route van Nassau tot Van Gogh) en het Middeldreefje.

Realisatie ecologische groenstructuur

De investeringen bestaan uit de aankoop en inrichting van gronden in het natuurnetwerk, het realiseren van ecologische verbinding zones en het ontsnipperen van natuurgebieden door de aanleg van faunapassages. Zoals toegelicht bij het hoofdstuk van het SIP is nadrukkelijk gekeken naar realistische planningen. Dit heeft geleid tot aanpassingen (lagere bedragen), maar wel gericht op het halen van de doelstellingen van het Groenkompas. We gaan verder met het actief aankopen en inrichten van gronden voor het realiseren van nieuwe bossen voor het vastleggen van CO₂ en het vergroten van het Natuurnetwerk. Er is gekozen om de ontwikkelingen voor de groen-blauwe mantel in Bavel gelijktijdig te laten verlopen met de beoogde gebiedsontwikkeling (na plan-MER), maar wel in te zetten op maatregelen rondom het Ulvenhoutse Bos.

Stedelijke ontwikkelingen

De investeringen hebben betrekking op Graaf Hendrik III Plein en de verenigingsloods Ulvenhout.

Wonen

Dit betreft een storting van € 6 miljoen in het depot van de startersleningen. Daarmee houden we woningen betaalbaar. Ook zorgen we hiermee voor de voorbereiding van de tijdelijke woningen en voor de samenwerkingsovereenkomst met Samen Wonen.

RESERVES

Bedragen x €1.000

Duurzaam wonen in Breda	Stand 1-1-2026	Bedrag mutaties	Stand 31-12-2026
Bodemfonds	2.601	-642	1.958
Klimaatfonds	1.707	282	1.989
Versnellingsopgave Wonen	3.052	-2.132	919
Reserve bovenwijkse voorzieningen	515	-475	40
Reserve FIBI	1.538	-486	1.052
Reserve Toekomst bestendig wonen	900	-100	800
Algemene reserve programma 3	3.266	-1.731	1.535
Exploitatiereserve programma 3	115	-35	80
Investeringsreserve programma 3	7.603	-230	7.373
Totaal	21.297	-5.550	15.747

Reserve Bodemfonds

Met de reserve Bodemfonds vangen we pieken en dalen in onze uitgaven op. Het gaat hierbij steeds vaker om (woningbouw)opgaves op inbreidingslocaties. Door het industriële verleden van Breda is hierbij vaak sprake van hoge kosten. Het risico bestaat dat we de verantwoordelijkheid niet bij de ontwikkelaar kunnen wegleggen, vooral wanneer landelijke subsidies wegvallen. Bovendien krijgt de gemeente steeds vaker de verantwoordelijkheid voor locaties waar geen specifieke veroorzaker aan te wijzen is.

Reserve Klimaatfonds

Deze reserve is bedoeld voor projecten die helpen om de klimaatdoelen van Breda te bereiken. De reserve Klimaatfonds bestaat uit bijdragen vanuit het project Windmolens Hazeldonk. Hieruit ontvangen we sinds 2014 jaarlijks € 247.500, waarvan € 43.500 voor het Grondbedrijf. Jaarlijks wordt het bedrag geïndexeerd. Deze bijdrage ontvangen we in totaal 20 jaar.

Reserve Versnellingsopgave Wonen

Met deze reserve houden we geld beschikbaar voor de Versnellingsopgave Wonen. De reserve komt uit de jaarrekening 2018.

Reserve Bovenwijkse voorzieningen

Met deze reserve dekken we een deel van de kosten af van bovenwijkse voorzieningen. De inkomsten zijn exploitatiebijdragen van private ontwikkelaars vanuit nieuwbouwplannen. De onttrekkingen bestaan uit af te dekken kosten en de jaarlijkse ambtelijke kosten voor het beheer van de reserve. Deze reserve is ingesteld op basis van een raadsbesluit in 2020. Nadien is de nota Bovenwijkse voorzieningen vervangen door de Nota financiële bijdragen kwaliteitsverbetering fysieke leefomgeving (per 1 januari 2024). Deze reserve blijft bestaan totdat de oude verplichtingen zijn afgewikkeld.

Reserve Financiële bijdragen kwaliteitsverbetering fysieke leefomgeving

Deze reserve is de opvolger van de reserve Bovenwijkse voorzieningen (zie hierboven). De reserve is ingesteld op basis van een raadsbesluit in 2023.

Reserve Toekomstbestendig wonen

De regeling Toekomstbestendig wonen brengt € 1 miljoen kapitaallasten met zich mee. Deze reserve is bedoeld om die kapitaallasten te dekken.

Algemene reserve programma 3

De middelen in deze reserve zijn bestemd voor de cofinanciering van het Volkshuisvestingsfonds.

Investeringsreserve programma 3

De onttrekking betreft kapitaallasten van de kredieten die door de investeringsreserve gedekt worden.

Exploitatiereserve programma 3

Deze mutatie betreft onder meer middelen van de omgevingswet, om de benodigde producten en processen op te starten.

VOORZIENINGEN

Bedragen x €1.000

Duurzaam wonen in Breda	Stand 1-1-2026	Bedrag mutaties	Stand 31-12-2026
Onderhoud parkeerbedrijf	2.981	-183	2.798
Planmatig onderhoud Vastgoedontwikkeling	4.601	-1.581	3.020
Voorziening verkeersregelinstallaties	7	2	9
Vrz van derden verkregen middelen (progr 3)	513	23	535
Totaal	8.101	-1.739	6.362

Voorziening Onderhoud gebouwen Parkeerbedrijf

Deze voorziening is bedoeld voor het egaliseren van meerjarige onderhoudskosten aan de parkeergarages van het Parkeerbedrijf. De bijdragen verhogen we volgens de bouwkostenindex (structureel).

Planmatig onderhoud vastgoedontwikkeling

Deze voorziening is voor de onderhoudskosten van strategisch aangekochte panden. Op korte termijn is onderhoud nodig, maar ontbreekt voor deze panden een echt vast voornemen voor ontwikkeling. De basis voor deze bijdrage is een meerjarige onderhoudsplanning, waarvan de doorberekening loopt tot en met 2032. De voorziening is toereikend om het geplande onderhoud tot en met 2032 uit te kunnen voeren.

Voorziening Verkeersregelinstallaties

Vanuit deze voorziening houden we de verkeersregelinstallaties (VRI's) verantwoord en doelmatig goed. Uitgangspunten zijn: geen veiligheidsrisico's voor de gebruiker, geen hinder bij gebruik en zo min mogelijk kapitaalvernietiging.

BELEIDSSTUKKEN

Achterliggende documenten bij dit programma

Naam document	Soort document	Jaar
Grondprijzen Breda 2020	Kaderstellend	2020
Gebiedsperspectief Havenkwartier	Kaderstellend	2017
Gebiedsvisie Binnenstad	Kaderstellend	2014

Nota Grondbeleid 2014	Kaderstellend	2014
Aanvullend beleidskader grondbeleid	Kaderstellend	2020
Ontwikkel- en realisatiestrategie Via Breda	Kaderstellend	2015
Ruimtelijke visie voor de Gasthuisvelden	Kaderstellend	2016
Structuurvisie Bedrijventerreinen Breda 2020	Kaderstellend	2008
Omgevingsvisie Breda 2040	Kaderstellend	2021
Structuurvisies Doornbos en Linie	Kaderstellend	2012
Erfgoedverordening	Kaderstellend	2011
Beleidsregels voor het afwijken van een bestemmingsplan	Kaderstellend	2015
Verordening bedrijveninvesteringszone Breda-Oost 2017 (financieel/fysiek)	Kaderstellend	2015
Coördinatieverordening gemeente Breda	Kaderstellend	2019
Besluit tot het aanwijzen van categorieën gevallen waarin een verklaring van geen bedenkingen niet is vereist	Kaderstellend	2019
Woonvisie Breda: wonen in een dynamische stad	Kaderstellend	2013
Aanvulling op de Woonvisie 2013	Kaderstellend	2016

Verordening doelgroepen sociale woningbouw en middenhuur Breda	Kaderstellend	2019
Aanpak kamerverhuur	Kaderstellend	2014
Arbeidsmigranten afsprakenkader	Kaderstellend	2021
Actieplan studentenhuisvesting	Kaderstellend	2016
Alliantie Breda 2019-2023: afspraken over wonen in Breda	Kaderstellend	2019
Gebiedsprofielen Wonen en perspectief wonen	Kaderstellend	2019
Gebiedsprofielen: beschrijving Wonen en Zorg	Kaderstellend	2019
CPO Beleid Gemeente Breda 2020	Kaderstellend	2020
Bestedingsplan Impuls voor de woonagenda	Kaderstellend	2019
Beleidsregel Bezoekersregeling type straat en type garage 2017	Kaderstellend	2017
Nota parkeer en stallingsbeleid Breda (2004, herijking 2013)	Kaderstellend	2004
Nota parkeernormen Breda 2021	Kaderstellend	2021
Duurzaamheidsvisie Breda 2030	Kaderstellend	2016
Nota bodembeheer 2022-2032	Kaderstellend	2023

Bodemmasterplan Breda 2030 Een basis voor duurzame ontwikkeling	Kaderstellend	2017
Impuls ruimtelijk adaptie Breda	Kaderstellend	2016
Actieplan geluid 2024-2028	Kaderstellend	2024
Verordening geurhinder en veehouderij gemeente Breda 2008	Kaderstellend	2008
Ontheffingenbeleid Wet geluidhinder 2007	Kaderstellend	2007
Nota bovenwijkse voorzieningen	Kaderstellend	2020
Bestuursakkoord 2022 - 2026 'Dichtbij dien, samen sterk vooruit'	Kaderstellend	2022
Nota financiële bijdragen kwaliteitsverbetering fysieke leefomgeving	Kaderstellend	2023
Visie Ulvenhoutse Bos en omgeving	Kaderstellend	2022
Bredaas Groenkompas	Kaderstellend	2023
Klimaatplan Breda klimaatneutraal in 2044	Kaderstellend	2023
Regionale Energie Strategie 1.0 West-Brabant	Kaderstellend	2021
Transitievisie Warmte Breda	Kaderstellend	2022
Beleidsnota Omgaan met niet-gesprongen explosieven uit de Tweede Wereldoorlog	Kaderstellend	2021

Beleidsregels artikel 87 RVV gemeente Breda	Kaderstellend	2021
Beleidsregels ontheffingen milieuzone gemeente Breda	Kaderstellend	2022
Tijdelijk beleid bij ontwikkelingen nabij geitenhouderijen	Kaderstellend	2024
Mobiliteitsvisie Breda	Kaderstellend	2021
Realisatievisie ecologische verbindingszone Mark, Aa of Weerij en Singels	Kaderstellend	2024
Thuis in Breda: Woonvisie 2024-2040	Kaderstellend	2024
Gebiedsvisie Bavel 2040	Kaderstellend	2024
Wijkenergieplan aardgas-vrij ready Biesdonk	Kaderstellend	2024
Wijkenergieplan aardgas-vrij ready Doornbos-Linie	Kaderstellend	2024
Wijkenergieplan aardgas-vrij ready Tuinzigt	Kaderstellend	2024
Wijkenergieplan aardgas-vrij ready Wisselaar	Kaderstellend	2024
Beleidsregels Groen en Water 2023	Kaderstellend	2023
Aankondigingsbesluit invoering Zero Emissiezone Breda	Kaderstellend	2024
Steek positieve energie in het klimaat	Kaderstellend	2008

Regionaal Plan Energiesysteem West Brabant Energie in Balans	Kaderstellend	2025
Actieplan Fiets	Kaderstellend	2023
Actieplan Verkeersveiligheid	Kaderstellend	2022

